

Udskriftsdato: 9. januar 2026

VEJ nr 10465 af 01/01/2022 (Gældende)

Vejledning om betalingsrettigheder og national reserve 2022

Ministerium: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Journalnummer: Landbrugsstyrelsen, j.nr. 21-1324-000001

Vejledning om betalingsrettigheder og national reserve 2022

Vejledning om betalingsrettigheder og national reserve 2022

Denne vejledning er udarbejdet af

Landbrugsstyrelsen i 2021

Foto: Skyfish

© Landbrugsstyrelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Landbrugsstyrelsen

Nyropsgade 30

1780 København V

Tlf. : 33 95 80 00

E-mail: mail@lbst.dk

www.lbst.dk

ISBN: 978-87-7120-951-8

Indhold

1. Betalingsrettigheder

1.1 Kort om betalingsrettigheder

1.2 Siden sidst

1.3 Betalingsrettigheder kan kun overdrages til aktive landbrugere

1.3.1 Aftaler indgået før 2015

1.4 Hvad er værdien af betalingsrettigheder?

1.4.1 Omfordeling af betalingsrettighedernes værdi i årene 2015-2019

1.5 Du skal råde over betalingsrettigheder

1.5.1 Overskydende betalingsrettigheder eller arealer

1.5.2 Registrering af betalingsrettigheder

1.5.3 Ophør af CVR-nummer

1.6 Sådan udnyttes betalingsrettigheder

- 1.6.1 Udnyttelse af betalingsrettigheder, som er lejet eller købt efter ansøgningsfristen
 - 1.6.2 Udnyttelse af betalingsrettigheder – rækkefølge
 - 1.7 Inddragelse af betalingsrettigheder
 - 2. Tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve
 - 2.1 Sådan søger du
 - 2.1.1 Antal ansøgninger
 - 2.1.2 Ansøgningsfrist og indsendelse efter fristen
 - 2.2 Tildeling af betalingsrettigheder og udbetaling af støtte til unge nyetablerede og nyetablerede landbrugere
 - 2.2.1 Det kan du søge betalingsrettigheder til
 - 2.2.2 Det kan du få tildelt
 - 2.2.3 I disse situationer kan du ikke få tildelt betalingsrettigheder
 - 2.2.4 Unge nyetablerede landbrugere
 - 2.2.5 Nyetablerede landbrugere
 - 2.3 Tildeling af betalingsrettigheder til arealer, som var eksproprieret i de to foregående år eller længere
 - 2.3.1 Arealer, som var eksproprieret de to foregående år eller længere
 - 2.3.2 Det kan du få tildelt
 - 2. Erhvervsmæssigt hold af dyr til landbrugsformål
- Stikordsregister

Kapitel 1

Betalingsrettigheder

I denne vejledning kan du læse om de regler, der gælder for betalingsrettigheder og national reserve, hvis du søger direkte arealstøtte i 2022. Du kan læse om ordningerne for direkte arealstøtte og om slagtepræmie i fire separate vejledninger:

- Vejledning om grundbetaling
- Vejledning om grøn støtte
- Vejledning om støtte til unge nyetablerede landbrugere
- Vejledning om slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

Du kan desuden læse om ø-støtte i vores faktaark. I Vejledning om grundbetaling kan du læse en generel vejledning om at søge direkte arealstøtte, f.eks. om Internet Markkort og om udbetaling af støtte.

1.1 Kort om betalingsrettigheder

En betalingsrettighed med en størrelse på 1 ha giver ret til støtte efter grundbetalingsordningen til 1 støtteberettiget ha. Hvis en betalingsrettighed udgør mindre end 1 ha, f.eks. fordi den er opsplittet, giver den ret til støtte til et tilsvarende areal. Betalingsrettigheder kan udnyttes sammen med et areal, der anmeldes i fællesskemaet, så længe arealet er støtteberettiget efter grundbetalingsordningen¹.

En betalingsrettigheds værdi afhænger af, om betalingsrettigheden før 2015 udelukkende bestod af den såkaldte basisværdi, eller om denne basisværdi var forhøjet med et eller flere tillæg. Disse tillæg er fra og med 2015 medregnet i en betalingsrettigheds værdi.

Betalingsrettighederne afskaffes fra ansøgningsåret 2023

Regeringen indgik i oktober 2021 en aftale om grøn omstilling af dansk landbrug med Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne. Det fremgår af aftalen, at betalingsrettighederne afskaffes med virkning fra 2023.

Det betyder, at 2022 er det sidste ansøgningsår, hvor der stilles krav om, at et støtteberettiget areal anmeldes med et tilsvarende antal betalingsrettigheder for, at der kan opnås støtte. Ansøgningsåret 2022 vil ligeledes være det sidste år, hvor det er muligt at søge om betalingsrettigheder fra den nationale reserve samt at registre-re pant i betalingsrettigheder. Eksisterende pant i betalingsrettigheder bortfalder derfor pr. 31. december 2022.

Aftalen forventes udmøntet i udkast til lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. (CAP-loven), der fremsættes i løbet af 2022.

Fra 2023 bliver støttesatsen (kr./ha) ens for alle ansøgere, da satsen ikke længere vil være baseret på værdien af den enkelte ansøgers betalingsrettigheder.

Køb og salg af betalingsrettigheder

Du kan købe eller leje (forpagte) betalingsrettigheder af andre landbrugere. Hvis du køber eller lejer betalingsrettigheder, kan det ske både med og uden et tilsvarende støtteberettiget areal². Salg eller udleje af betalingsrettigheder kaldes også 'overdragelse'. Køb eller leje af betalingsrettigheder kaldes også 'erhvervelse'. Bemærk, at betalingsrettigheder ikke automatisk følger med ved køb af en landbrugsejendom, men skal overdrages efter aftale mellem parterne. Dette skyldes, at betalingsrettighederne ikke er tilknyttet en bestemt landbrugsejendom, men derimod er tilknyttet den enkelte landbruger.

Gå til Brugerguide til overdragelse af betalingsrettigheder – ansøgningsåret 2022

Registrering af overdragelser

Overdragelse af betalingsrettigheder skal registreres via Landbrugsstyrelsens Tast selv for at betalingsrettighederne kan anvendes i forbindelse med ansøgning om grundbetaling.

Hvis du søger grundbetaling i 2022 og køber eller lejer betalingsrettigheder, skal overdragelsen af betalingsrettighederne til dig være registreret i Tast selv senest på ændringsfristen, som er 23. maj 2022 kl. 23:59:59.

Hvis du skal have en udlejet betalingsrettighed tilbage fra erhververen, før aftalen udløber, skal erhververen afkorte overdragelsen ved at ændre slutdatoen i Tast selv. Betalingsrettigheden skal være til rådighed senest 23. maj 2022, for at du eller en anden forpagter kan udnytte den i 2022.

1.2 Siden sidst

Der er ingen væsentlige ændringer af reglerne for betalingsrettigheder og national reserve i forhold til sidste år.

Der er dog, som beskrevet under afsnit 1.1, indgået en politisk aftale om at afskaffe betalingsrettighederne med virkning fra 2023. Aftalen betyder, at ansøgningsåret 2022 vil være det sidste med betalingsrettigheder.

1.3 Betalingsrettigheder kan kun overdrages til aktive landbrugere

Du kan kun få overdraget betalingsrettigheder, hvis du er aktiv landbruger.

Du er aktiv landbruger, hvis du er berettiget til:

- grundbetaling til minimum 2,00 ha støtteberettiget areal, eller
- minimum 300 euro i slagtepræmier.

Som erhverver af betalingsrettigheder skal du opfylde ét af kravene på datoen for overdragelsen af betalingsrettighederne eller senest ved udløbet af ansøgningsfristen, 28. april 2022, og resten af kalenderåret.

Hvis du søger om grundbetaling i 2022 i ændringsperioden, 28. april til og med ændringsfristen, 23. maj, skal du også opfylde ét af kravene senest ved udløb af ansøgningsfristen, 28. april 2022.

Hvis du bortforpagter arealer i løbet af kalenderåret, skal du stadig råde over mindst 2,00 ha støtteberettiget areal 31. december for at opfylde kravet om at være aktiv landbruger. Reglen gælder, medmindre du sælger din landbrugsbedrift inden udgangen af året.

Hvis du er nyetableret kvægproducent, skal du senest have etableret din kvægbesætning ved udløbet af ansøgningsfristen, 28. april 2022, for at opfylde kravet om at være aktiv landbruger.

Hvis du driver landbrugsarealer, men ikke søger grundbetaling

Det er ikke et krav, at du søger om grundbetaling. Hvis du kan dokumentere, at du råder over og driver mindst 2,00 ha støtteberettiget areal i resten af kalenderåret, kan du erhverve betalingsrettigheder.

Dokumentation for rådighed kan f.eks. være en købsaftale eller forpagtningsaftale, som viser, at du, som er-hverver, råder over minimum 2,00 ha støtteberettiget areal. Dokumentation for, at arealet er støtteberettiget, kan f.eks. være en faktura for indkøb af såsæd eller en faktura fra en maskinstation for slåning af arealer.

Hvis du har kvæg, men ikke er tilmeldt slagtepræmieordningen

Det er ikke et krav, at du er tilmeldt slagtepræmieordningen. Det er derimod et krav, at din slagtekvæg-sproduktion er etableret på overdragelsestidspunktet eller senest ved udløbet af ansøgningsfristen 2022, og at din besætning opfylder kravene til erhvervsmæssigt hold af husdyr (se bilag). Vi tjekker dit dyrehold i Det Centrale HusdyrbrugsRegister (CHR).

Hvis du arver betalingsrettigheder

Det er ikke nødvendigt, at du er aktiv landbruger, hvis du arver eller får betalingsrettigheder som forskud på arv³.

Sådan registrerer du en overdragelse

Du skal foretage overdragelser af betalingsrettigheder via Landbrugsstyrelsens Tast selv. Herefter modtager du et registreringsbrev.

Hvis erhverver af betalingsrettighederne ikke har søgt grundbetaling i 2022, sender vi både erhverver og overdrager et høringsbrev. I høringsbrevet beder vi om dokumentation for, at erhverver er aktiv landbruger.

Hvis vi ikke modtager dokumentation, og hvis vi ikke kan konstatere, at erhverver er aktiv landbruger, annullerer vi overdragelsen.

1.3.1 Aftaler indgået før 2015

Hvis din bortforpagtning ophører, og du ikke opfylder kravet om at være aktiv landbruger

Hvis du ejer betalingsrettigheder og har bortforpagtet din jord med betalingsrettigheder, kan du stadig få betalingsrettighederne tilbage, når aftalen udløber.

I den situation skal du ikke opfylde kravet om at være aktiv landbruger. Hvis du derimod vil købe eller leje flere betalingsrettigheder, skal du være aktiv landbruger.

Hvis din forpagter fik tildelt betalingsrettighederne i 2005

Hvis forpagtningen ophører i 2022, og betalingsrettighederne stadig er registreret hos forpagteren, kan du kun få overdraget betalingsrettighederne, hvis du er aktiv landbruger i 2022. Læs mere om dokumentation for aktiv landbruger i afsnit 1.2.

Hvis en ny landbruger skal forpagte arealerne og søge om grundbetaling til dem, skal den tidligere forpagter overdrage betalingsrettighederne direkte til den nye forpagter i Tast selv.

1.4 Hvad er værdien af betalingsrettigheder?

Værdien af betalingsrettighederne i 2022 er endnu ikke fastlagt endeligt. Det er først muligt i oktober 2022, hvor årets eurokurs og fordelingen af støttemidlerne under den direkte støtte i 2022 fastlægges.

De foreløbige værdier af betalingsrettighederne i 2022 fremgår af Tast selv. De tager udgangspunkt i betalingsrettighedernes værdi i 2021.

Bemærk, at den grønne støtte ikke indgår i betalingsrettighedernes værdi, men bliver beregnet som et selv-stændigt beløb, der udgør ca. 45 pct. af betalingsrettighedernes værdi.

1.4.1 Omfordeling af betalingsrettighedernes værdi i årene 2015-2019

For perioden 2015 til 2019 er værdien af betalingsrettighederne blevet beregnet med udgangspunkt i betalingsrettighedernes værdi i 2015 sammenholdt med den beregnede gennemsnitsværdi for 2019. Hvert år i perioden 2015 til 2019 er der således nationalt sket en omfordeling af betalingsrettighedernes værdi, sådan at der i 2019 var mindre forskel på betalingsrettighedernes værdi end i 2014. Den samlede omfordeling er sket med lige store beløb i hvert af årene 2015 til 2019⁴. Denne omfordeling fortsatte ikke i 2020 og 2021, og der vil heller ikke ske en omfordeling af betalingsrettighedernes værdi i 2022.

I årene 2015 til 2019 forhøjes værdien af de betalingsrettigheder, hvis værdi i 2015 er under 90 pct. af gennemsnitsværdien i 2019, dvs. under 1.356 kr., med en tredjedel af forskellen mellem rettighedens værdi og 90 pct. af gennemsnitsværdien i 2019. Opskrivningen er sket med 1/5 i hvert af årene frem til 2019.

Vi har nedsat værdien af betalingsrettigheder, der i 2015 havde en værdi, der var højere end gennemsnitsværdien i 2019.

Nedsættelsen af betalingsrettigheder med høj værdi er sket med det samlede beløb, der var nødvendigt for at gennemføre den forhøjelse af betalingsrettigheder med lav værdi, der er nævnt ovenfor.

I perioden 2015-2019 blev Danmarks loft til grundbetaling nedsat på grund af en udjævning af landbrugsstøtten mellem EU's medlemsstater – også kaldet ekstern konvergens. Den årlige nedsættelse fordeles ligeledes på de betalingsrettigheder, hvis værdi i 2015 var højere end den beregnede gennemsnitsværdi i 2019. Nedsættelsen omfatter den del af en betalingsrettigheds værdi, som overstiger den beregnede gennemsnitsværdi i 2019, og fordelingen sker med samme procentsats på alle betalingsrettigheder.

Se værdien af dine betalingsrettigheder

Du kan se en oversigt over dine betalingsrettigheder i Tast selv under fanen "LISTER".

1.5 Du skal råde over betalingsrettigheder

For at få udbetalt grundbetaling i ansøgningsåret skal du råde over et støtteberettiget landbrugsareal og et tilsvarende antal betalingsrettigheder⁵. Du skal råde over betalingsrettighederne som ejer eller forpagter senest ved udløbet af ændringsfristen 23. maj 2022.

Bemærk, at din ansøgning om grundbetaling og dine betalingsrettigheder skal være registreret på samme CVR- eller CPR-nr. Det betyder, at du f.eks. ikke kan bruge dit private NemID, hvis bedriften og betalingsrettighederne er registreret på interessentskabets CVR-nr. I disse tilfælde skal du anvende interessentskabets NemID.

1.5.1 Overskydende betalingsrettigheder eller arealer

Det er kun arealer anmeldt med betalingsrettigheder, der udbetales grundbetaling for. Hvis der i din ansøgning om grundbetaling er forskel mellem det godkendte anmeldte areal og det antal betalingsrettigheder i ha, du råder over, vil støtten blive beregnet på grundlag af den mindste af disse⁶.

Du kan søge grundbetaling for alle dine støtteberettigede arealer under grundbetalingsordningen. Arealer, der ikke modsvares af betalingsrettigheder, modtager du ikke støtte for⁷. Disse arealer indgår derfor ikke i beregningen af en eventuel arealafvigelse.

1.5.2 Registrering af betalingsrettigheder

Det er vigtigt, at betalingsrettighederne på dagen for ændringsfristen er registreret i det CVR- eller CPR-nr., som du bruger til at indsende dit fællesskema. Vi betragter de betalingsrettigheder, som du råder over ved udløb af ændringsfristen, som anmeldte.

Hvis du bortforpagter eller sælger dine betalingsrettigheder, skal du registrere overdragelsen af betalingsrettigheder via Landbrugsstyrelsens Tast selv, for at erhverver kan anvende betalingsrettighederne i forbindelse med sin ansøgning om grundbetaling. Overdragelsen skal være registreret i Tast selv inden udløbet af ansøgningsfristen⁸, dog senest ved udløbet af ændringsfristen, hvis erhverver indsender Fællesskema 2022⁹.

I situationerne nedenfor skal du være særligt opmærksom på, om betalingsrettighederne er korrekt registreret:

Hvis en bedrift:

- er købt/solgt
- er arvet, eller der er sket generationsskifte
- er forpagtet (helt eller delvist)
- drives af ægtefæller (eller lignende), hvor begge er aktive landbrugere, som har oprettet fælles I/S
- har økologisk autorisation, som er registreret på én af ægtefællerne
- drives af en landbruger, som har ændret juridisk status, f.eks. fra en enkeltmandsvirksomhed til et selskab
- er sammenlagt med en anden bedrift eller opsplittet.

Bemærk, at ægtefæller har separat juridisk status. Det betyder at uanset om bedriften drives af begge ægtefæller, skal fællesskemaet kun indsendes af den ene, og betalingsrettighederne kan tilsvarende kun være registreret som værende til rådighed for den ene ægtefælle.

1.5.3 Ophør af CVR-nummer

Enkeltmandsvirksomhed

Betalingsrettighederne er registreret i både CVR-nr. og CPR-nr. Hvis CVR-nummeret er ophørt i CVR-registret, er betalingsrettighederne automatisk registreret på CPR-nr.

Selskaber – f.eks. et I/S, et A/S eller et ApS

Betalingsrettighederne er kun registreret på selskabets CVR-nr. Det er vigtigt, at betalingsrettighederne overdrages inden selskabets ophørsdato. Efter selskabets ophørsdato er det ikke længere muligt at anvende selskabets NemID til at logge på Landbrugsstyrelsens Tast selv og overdrage betalingsrettighederne. Hvis du ikke længere kan anvende selskabets NemID og ønsker at overdrage selskabets betalingsrettigheder til en anden landbruger, skal du bruge et særligt papirskema¹⁰.

Du kan kontakte Arealtilskud (arealtilskud@lbst.dk), hvis du skal bruge et papirskema til at overdrage betalingsrettigheder.

Papirskemaet kan også bruges i forbindelse med et dødsboer, konkursboer og andre særlige omstændigheder, hvor det ikke er muligt at anvende Tast selv til at overdrage betalingsrettigheder. Om papirskemaet til overdragelse af betalingsrettigheder kan bruges pga. særlige omstændigheder kommer altid an på en konkret vurdering af, om en landbruger befinder sig i sådan en særlig omstændighed.

1.6 Sådan udnyttes betalingsrettigheder

Du kan få udbetalt støtte for de betalingsrettigheder, som du råder over, som ejer eller forpagter, ved udløb af ændringsfristen, 23. maj 2022¹¹. Det er en betingelse for at udnytte betalingsrettighederne til forpagtet jord, at du rådede over jorden ved udløb af ansøgningsfristen, 28. april 2022¹².

Udnyttelsen af betalingsrettigheder sker ved, at vi sammenholder dit samlede, støtteberettigede areal med det antal betalingsrettigheder i ha, du råder over. Før udnyttelsen fastlægger vi, hvilken del af det ansøgte areal, der er støtteberettiget. Dette vil i nogle tilfælde ske på baggrund af den fastsatte støtteprocent for markblokken. Hvis der er et overskud af betalingsrettigheder i forhold til det ansøgte støtteberettigede areal, bliver én eller flere betalingsrettigheder ikke udnyttet.

Betalingsrettigheder kan udnyttes delvist. Det betyder, at hvis du søger grundbetaling til 4,50 ha støtteberettigede arealer, men råder over 5 betalingsrettigheder på hver 1,00 ha, bliver én af betalingsrettighederne delvist udnyttet for 0,50 ha. Vi betragter dog betalingsrettigheden som fuldt udnyttet, når vi undersøger, om du råder over uudnyttede betalingsrettigheder.

Støtten bliver beregnet på baggrund af gennemsnitsværdien af det antal af dine betalingsrettigheder, som svarer til det anmeldte eller fastslåede areal¹³.

1.6.1 Udnyttelse af betalingsrettigheder, som er lejet eller købt efter ansøgningsfristen

Hvis du efter ansøgningsfristen, 28. april 2022, men inden udløbet af ændringsfristen, 23. maj 2022, har lejet eller købt betalingsrettigheder, kan du udnytte dem i ansøgningsåret, hvis du indsender Fællesskema 2022¹⁴. Bemærk, at det betyder, at overdrager ikke kan udnytte betalingsrettighederne i ansøgningsåret.

Datoen for overdragelsen kan senest være datoen for udløbet af ændringsfristen for det pågældende ansøgningsår.

1.6.2 Udnyttelse af betalingsrettigheder – rækkefølge

Dine betalingsrettigheder udnyttes i denne rækkefølge:

1. Hvis du har prioriteret dine betalingsrettigheder i dit fællesskema, udnyttes disse først.
2. Hvis du ikke har prioriteret dine betalingsrettigheder, anvendes først de betalingsrettigheder, som har den højeste værdi pr. ha. Værdien af betalingsrettigheder, der er mindre end 1,00 ha, omregnes til værdien for en hel rettighed (1,00 ha), før de indgår i udnyttelsesrækkefølgen¹⁵.
3. Hvis flere betalingsrettigheder har samme værdi, udnyttes de efter størrelse, dvs. først de hele betalingsrettigheder og derefter den betalingsrettighed, hvis størrelse er nærmest på 1,00 ha¹⁶.
4. Hvis alle betalingsrettigheder har samme værdi og størrelse, udnyttes betalingsrettighederne med det højeste løbenummer først.

Vi har registreret, hvilke betalingsrettigheder du råder over¹⁷.

Ifølge EU-reglerne skal du have mulighed for at angive, hvilke rettigheder du ønsker at udnytte. Hvis du ikke er enig i den fastlagte udnyttelsesrækkefølge, kan du derfor i Fællesskema 2022 angive, hvilke betalingsrettigheder der skal udnyttes først¹⁸. Hvis du vælger en anden udnyttelsesrækkefølge end den, der er nævnt under punkterne 2,3 og 4, kan det betyde, at du får mindre støtte udbetalt.

Bemærk, at du ikke kan påvirke, hvilke betalingsrettigheder der inddrages, ved at angive, hvilke rettigheder der skal udnyttes først. Dette skyldes, at udnyttelsesrækkefølgen og inddragelsesrækkefølgen er uafhængige af hinanden, hvis du har valgt at prioritere udnyttelsesrækkefølgen af dine betalingsrettigheder. Vi inddrager ikke den eller de specifikke betalingsrettigheder, der ikke blev udnyttet i 2021. Inddragelsen sker derimod efter en lovbestemt rækkefølge af et antal betalingsrettigheder, der svarer til det antal betalingsrettigheder, der ikke er udnyttet. Se, hvordan vi inddrager betalingsrettigheder, i afsnit 1.7.

1.7 Inddragelse af betalingsrettigheder

Vi inddrager én eller flere betalingsrettigheder, hvis du 2 år i træk har et overskud af uudnyttede betalingsrettigheder i forhold til det fastslåede areal¹⁹.

Eksempel

Hvis ansøgeren f.eks. har to uudnyttede betalingsrettigheder i 2021 med en størrelse på henholdsvis 0,55 ha og 0,65 ha svarende til i alt 1,20 ha og én udnyttet betalingsrettighed i 2022 svarende til 0,65 ha, inddrager vi den uudnyttede betalingsrettighed med størrelsen 0,65 ha.

Vi inddrager betalingsrettigheder med den laveste værdi først. Hvis der blandt betalingsrettighederne med lav værdi er rettigheder med forskellig størrelse i ha, inddrager vi betalingsrettigheder med den mindste størrelse i ha først²⁰. Hvis det bliver nødvendigt, kan vi opsplitte en betalingsrettighed i forbindelse med inddragelse af et overskud af betalingsrettigheder omregnet til ha.

Hvis gruppen af betalingsrettigheder med lav værdi og samme størrelse udelukkende består af forpagtede rettigheder, inddrager vi en eller flere af disse. Hvis der i gruppen med den laveste værdi og samme

størrelse findes både ejede og forpagtede betalingsrettigheder, inddrager vi ejede betalingsrettigheder før forpagtede²¹.

Kapitel 2

Tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve

Du kan få tildelt betalingsrettigheder fra den nationale reserve²², hvis du:

- er ung landbruger
- er nyetableret landbruger eller
- råder over arealer, som i løbet af de to foregående ansøgningsår eller længere var midlertidigt eksproprieret i forbindelse med f.eks. et vej- eller baneprojekt eller nedgravning af elkabler.

Hvis dit areal har været midlertidigt eksproprieret, eller hvis du kan dokumentere, at du har indgået en aftale på ekspropriationslignende vilkår, kan du søge om betalingsrettigheder i 2022 eller i efterfølgende år, når arbejdet er afsluttet, og jorden igen er støtteberettiget. Jorden skal være støtteberettiget fra 1. januar i ansøgningsåret.

Bemærk, at du skal være fyldt 18 år og være myndig for at kunne søge om betalingsrettigheder²³.

Ændringer i ansøgningsåret

Den unge nyetablerede landbruger skal opfylde kravene i hele kalenderåret. En ændring af, hvem der opfylder ovenstående betingelser i ansøgningsåret, betyder, at betingelserne for at få tildelt betalingsrettigheder ikke længere er opfyldt. Hvis dette er tilfældet, skal du hurtigst muligt meddele ændringen til os.

Hvis ændringen skyldes en ekstraordinær eller uforudsigelig omstændighed, kan du læse, hvad du skal gøre i afsnittet om ekstraordinære og uforudsigelige omstændigheder (force majeure) i afsnit 2.1.2.

2.1 Sådan søger du

Hvis du er ung nyetableret eller nyetableret landbruger, søger du betalingsrettigheder fra den nationale reserve på et særligt ansøgningsskema, som findes på Landbrugsstyrelsens Tast selv.

Hvis du søger om betalingsrettigheder fra den nationale reserve til arealer, som har været midlertidigt eksproprieret i løbet af de to foregående år eller længere, skal du udfylde en særlig side i fællesskemaet på Tast selv.

Du kan læse mere om, hvordan du udfylder ansøgningsskemaet i Brugerguide til ansøgning om betalingsrettigheder fra den nationale reserve.

2.1.1 Antal ansøgninger

Bemærk, at du som nyetableret landbruger kun kan indsende én ansøgning til den nationale reserve i ansøgningsårene 2015 til 2022.

Hvis du søger betalingsrettigheder fra den nationale reserve til arealer, som har været midlertidigt eksproprieret, kan du søge flere gange.

2.1.2 Ansøgningsfrist og indsendelse efter fristen

Ansøgningsperioden for Fællesskema 2022 er fra 1. februar 2022 til 28. april 2022²⁴. Hvis vi modtager en ansøgning i det særlige ansøgningsskema eller et fællesskema efter denne frist, nedsætter vi støtten beregnet på baggrund af de tildelte betalingsrettigheder med 3 pct. pr. arbejdsdag²⁵. Vi afviser ansøgninger, vi modtager efter udløb af den forsinkede frist for indsendelse af fællesskema, 23. maj 2022, bortset fra i tilfælde, hvor forsinkelsen skyldes ekstraordinære og uforudsigelige omstændigheder (force majeure).

Ekstraordinære og uforudsigelige omstændigheder (force majeure)

Hvis ekstraordinære og uforudsigelige omstændigheder medfører, at du ikke kan overholde fristen for at indsende ansøgningen, kan vi efter en konkret vurdering se bort fra overskridelsen af fristen²⁶.

Eksempler på sådanne begivenheder kan f.eks. være dødsfald, alvorlig sygdom, naturkatastrofer eller brand samt udbrud af smitsom sygdom i din besætning²⁷.

Begivenheden skal vedrøre dig, din nærmeste familie eller din bedrift. Der skal være tidsmæssig sammenhæng mellem begivenheden og den manglende overholdelse af fristen.

For at vi kan tage hensyn til begivenheden, skal du underrette os senest 15 arbejdsdage regnet fra det tidspunkt, hvor du igen er i stand til det²⁸. Du skal også sende dokumentation for, at der foreligger en ekstraordinær og uforudsigelig begivenhed. Denne dokumentation kan f.eks. bestå af en lægeattest.

2.2 Tildeling af betalingsrettigheder og udbetaling af støtte til unge nyetablerede og nyetablerede landbrugere

Du skal søge grundbetaling i det år, hvor du søger om betalingsrettigheder fra den nationale reserve. Hvis du er ung nyetableret eller nyetableret landbruger, kan du ikke indsende dit ansøgningsskema til den nationale reserve, før du har indsendt dit fællesskema for 2022.

Din ansøgning til den nationale reserve bliver behandlet sideløbende med dit fællesskema. Du modtager et brev med afgørelsen, når behandlingen af dit fællesskema og din ansøgning til den nationale reserve er afsluttet. Hvis du får tildelt betalingsrettigheder fra den nationale reserve, fremgår antallet af tildelte betalingsrettigheder af brevet.

De tildelte betalingsrettigheder bliver udnyttet i forbindelse med udbetalingen af støtte for ansøgningsåret. Det betyder, at du skal søge grundbetaling til det areal, du søger om betalingsrettigheder til i ansøgningsåret, uanset at du på ansøgningstidspunktet ikke ved, om du får tildelt betalingsrettigheder²⁹.

Det betyder også, at du ikke kan overdrage betalingsrettighederne til en anden landbruger i samme ansøgningsår, som du har fået dem tildelt.

2.2.1 Det kan du søge betalingsrettigheder til

Du kan få tildelt betalingsrettigheder fra den nationale reserve, hvis du køber en ejendom uden betalingsrettigheder.

Hvis du søger om betalingsrettigheder fra den nationale reserve til forpagtede arealer, skal du skrive i bemærkningsfeltet, hvorfor du ikke har fået overdraget betalingsrettigheder fra bortforpagter af arealerne. Forklaringen kan f.eks. være, at bortforpagter ikke rådede over betalingsrettigheder.

Læs mere i afsnit 2.2.3.

2.2.2 Det kan du få tildelt

Det gælder for en ung nyetableret eller nyetableret landbruger, at hvis du ikke i forvejen ejer eller råder over betalingsrettigheder ved udløb af ansøgningsfristen eller ændringsfristen, så får du tildelt betalingsrettigheder svarende til hele det ansøgte støtteberettigede areal, som fremgår af dit fællesskema³⁰.

Hvis du i forvejen ejer eller råder over betalingsrettigheder som forpagter, kan du kun få betalingsrettigheder til det antal støtteberettigede ha, som du ikke har betalingsrettigheder til³¹.

I bemærkningsfeltet skal du forklare, hvorfor du søger om betalingsrettigheder fra den nationale reserve.

De tildelte betalingsrettigheder har en værdi svarende til gennemsnitsværdien i tildelingsåret. I 2021 var gennemsnitsværdien ca. 1.470 kr.

Det er ikke muligt ved en tildeling fra den nationale reserve at få forhøjet værdien af de betalingsrettigheder, som ansøger råder over i forvejen.

2.2.3 I disse situationer kan du ikke få tildelt betalingsrettigheder

Du må ikke selv bringe dig i en situation, hvor du mangler betalingsrettigheder. Det betyder f.eks., at hvis du har rådet over betalingsrettigheder, som du har solgt eller bortforpagtet inden ansøgningsåret, hvor du søger om tildeling af betalingsrettigheder, vil du ikke være berettiget til at få tildelt betalingsrettigheder.

Hvis en landbruger råder over betalingsrettigheder og ændrer retlig status, f.eks. opretter et anpartsselskab, skal betalingsrettighederne overdrages til dette selskab. I disse tilfælde kan der kun blive tildelt betalingsrettigheder til anpartsselskabet, hvis det i ansøgningsåret råder over et større areal end svarende til det antal betalingsrettigheder, som er overført.

Hvis vi konstaterer, at du kunstigt har skabt betingelserne for at modtage betalingsrettigheder fra den nationale reserve, vil det medføre, at støtten helt eller delvist bortfalder. Det kan desuden medføre udelukkelse af støtte, bøde eller i alvorlige tilfælde fængselsstraf.

2.2.4 Unge nyetablerede landbrugere

Der gælder samme betingelser for at modtage betalingsrettigheder fra den nationale reserve som for at være berettiget til støtte til unge nyetablerede landbrugere.

Du skal dog være opmærksom på, at selvom du opfylder betingelserne for at modtage støtte til unge nyetablerede landbrugere, er det ikke ensbetydende med, at du opfylder betingelserne for at modtage betalingsrettigheder fra den nationale reserve. Unge landbrugere-ordningen er en femårig ordning, så du kan være i en situation, hvor du opfyldte betingelserne i 2019 og søgte om støtte til unge nyetablerede landbrugere, men ikke længere opfylder betingelserne i 2022, hvor du søger om betalingsrettigheder fra den nationale reserve.

Du kan læse mere om betingelserne i Vejledning om støtte til unge nyetablerede landbrugere 2022.

Læs Vejledning om støtte til unge nyetablerede landbrugere 2022

2.2.5 Nyetablerede landbrugere

Du kan søge om betalingsrettigheder, hvis du er nyetableret landbruger. Ansøgervirksomheden må tidligst være etableret 1. januar 2020 og kan senest indsende en ansøgning om grundbetaling 2 år efter det kalenderår, hvor landbrugsvirksomheden er etableret³⁴.

Hvis du søger som en enkeltmandsvirksomhed

Det er et krav, at du er ansvarlig for den landbrugsmæssige drift. Hvis du søger som en enkeltmandsvirksomhed, vil du som udgangspunkt leve op til kravet om at være ansvarlig for den landbrugsmæssige drift, når du:

- er berettiget til grundbetaling,
- tidligst er etableret 2 år før 1. ansøgning om grundbetaling, og
- 5 år forud for etablering af ansøgervirksomheden ikke har udøvet en landbrugsaktivitet i eget navn og for egen risiko eller haft kontrol over et selskab, der har udøvet en landbrugsaktivitet.

Hvis du søger som et selskab

Hvis du søger om betalingsrettigheder i en anden virksomhedsform end en enkeltmandsvirksomhed, f.eks. et selskab, et A/S eller et ApS, skal selskabet være berettiget til grundbetaling. Du skal desuden:

- i 5 år forud for indledning af landbrugsaktiviteten ikke have udøvet landbrugsaktivitet i eget navn og for egen risiko, f.eks. i en enkeltmandsvirksomhed.
- i 5 år forud for indledning af landbrugsaktiviteten ikke have haft faktisk- og langsigtet kontrol over et selskab, der udøver en landbrugsaktivitet. Du har haft faktisk og langsigtet kontrol over et selskab, hvis

du er/var teg-ningsberettiget, varetager/varetog den daglige ledelse af landbrugsbedriften og ejer/ejede eller er/var med-ejer af en del af ansøgevirksomheden.

- være tegningsberettiget for selskabet.
- eje hele eller en del af selskabet.
- varetage den daglige ledelse af landbrugsbedriften. Med varetagelse af den daglige ledelse af landbrugsbedriften mener vi, at du skal være berettiget til på egen hånd, eller i forening med andre nyetablerede landbrugere at træffe beslutninger, der vedrører den landbrugsmæssige drift. Du skal med andre ord indgå i den personkreds, der har beføjelse til at styre selskabets økonomiske og driftsmæssige beslutninger.

Du skal alene eller sammen med en eller flere nyetablerede landbrugere opfylde ovenstående betingelser for ansøgevirksomheden. Det er en samlet vurdering, om betingelserne er opfyldt. I vurderingen indgår blandt andet størrelsen på din/de nyetableredes ejerandele af virksomheden.

Læs mere om landbrugsmæssig etablering og om erhvervsmæssigt hold af husdyr i bilaget.

Eksempel 1

Hvis den nyetablerede landbruger kun ejer en mindre del af ansøgevirksomheden, f.eks. under 10 pct., kan det betyde, at ansøgevirksomheden ikke lever op til kravene.

Eksempel 2

En landbruger starter en ny enkeltmandsvirksomhed med etableringsdato 1. januar 2022. Han har sideløbende drevet en landbrugsvirksomhed, et anpartsselskab, sammen med sin bror, hvor han ejer 75 pct., har været tegningsberettiget og har i samarbejde med sin bror varetaget den daglige ledelse af landbrugsvirksomheden. Anpartsselskabet er startet i 2015 og er stadig aktivt. I dette tilfælde kan landbrugeren ikke anses som nyetableret, og han er derfor ikke berettiget til at modtage betalingsrettigheder fra den nationale reserve.

Hvis anpartsselskabet var etableret i f.eks. 2009 og ophørt i 2014, som er mere end 5 år før etableringen af enkeltmandsvirksomheden, vil landbrugeren godt kunne anses som nyetableret i enkeltmandsvirksomheden i 2022.

2.3 Tildeling af betalingsrettigheder til arealer, som var eksproprieret i de to foregående år eller længere

Det er en betingelse for at søge betalingsrettigheder fra den nationale reserve, at du i 2022 råder over og søger støtte til det areal, som var midlertidigt eksproprieret de to foregående år eller længere. Det betyder, at arealet som minimum skal have været eksproprieret både 2020 og 2021.

Det er ikke et krav, at den landbruger, som søger betalingsrettigheder fra den nationale reserve i 2022, også rådede over arealet i 2020 og 2021.

2.3.1 Arealer, som var eksproprieret de to foregående år eller længere

I 2021 kan du søge om betalingsrettigheder, hvis du råder over landbrugsarealer, som de to foregående år eller længere var midlertidigt eksproprieret. Det samme gælder, hvis arealet var omfattet af en aftale, som blev indgået på ekspropriationslignende vilkår. Det kan for eksempel være, hvis nogle landbrugsarealer i 2020 og 2021 blev anvendt som oplagringsplads i forbindelse med vejarbejde.

Det er et krav, at arealet er støtteberettiget i hele 2022, hvilket betyder, at ekspropriationen skal være ophørt og arealet retableret som landbrugsjord inden 1. januar 2022.

Du skal indsende dokumentation for, at det areal, som der søges betalingsrettigheder til, har været midlertidigt eksproprieret i løbet af de to foregående år eller længere³⁵. Dokumentationen er kopi af aftalerne om ekspropriationen. Dokumentationen skal vise:

- hvilke arealer der har været eksproprieret,
- start- og slutdatoen for ekspropriationen, og
- hvornår du fik rådighed over arealerne efter, at arbejdet på arealet var afsluttet.

2.3.2 Det kan du få tildelt

Du får tildelt nye betalingsrettigheder svarende til hele det areal, som var midlertidigt eksproprieret. Det er et krav, at den landbruger, som rådede over arealet i perioden, fik inddraget et tilsvarende antal betalingsrettigheder. Hvis der er forskel på de to arealstørrelser, tildeler vi betalingsrettigheder til det mindste areal.

Hvis vi tildeler betalingsrettigheder for forpagtet jord, vil forpagteren være registreret som ejer af de tildelte betalingsrettigheder. Hvis bortforpagter af jorden efterfølgende skal eje betalingsrettighederne, skal forpagter varigt overdrage betalingsrettighederne til bortforpagter efter udbetaling af støtte, eller når forpagtningen ophører. Dette reguleres i den private forpagtningsaftale mellem parterne. Overdragelsen kan kun ske, hvis bortforpagteren opfylder kravet om at være aktiv landbruger.

De tildelte betalingsrettigheder har en værdi svarende til gennemsnitsværdien i tildelingsåret. I 2021 var gennemsnitsværdien ca. 1.470 kr.

Bilag

1. Landbrugsmæssig etablering

Hvis du på en anden bedrift end den, du søger støtte til nu, tidligere har opfyldt blot ét af punkterne nedenfor, har du været etableret tidligere:

- Du har været driftsleder/direktør (og udøvet faktisk og langsigtet kontrol) i en virksomhed, som du var medejer af, hvori der blev udøvet en landbrugsaktivitet.
- Du har haft erhvervsmæssigt hold af dyr til landbrugsformål. Du kan læse mere om erhvervsmæssigt hold af dyr til landbrugsformål i afsnit 2 i dette bilag.
- Du har produceret landbrugsprodukter.
- Du har produceret juletræer og pyntegrønt på landbrugsjord.

- Du har haft produktion i væksthuse eller gartnerier, hvor planternes rodnet har haft berøring med jorden.

2. Erhvervsmæssigt hold af dyr til landbrugsformål

Som beskrevet i afsnit 1 i dette bilag har du været tidligere etableret, hvis du har haft opdræt eller erhvervs-mæssigt hold af dyr til landbrugsformål.

Dyr til landbrugsformål er dyr, som opdrættes eller holdes med henblik på produktion af fødevarer, uld, skind eller pels eller til andre landbrugsformål. Hertil regnes svin, kvæg, får, geder, heste, hjortedyr, pelsdyr, æglæggende høner, slagtekyllinger, gæs, ænder, kalkuner, fjervildt samt strudsefugle.

Antal dyr

Et husdyrhold er som udgangspunkt erhvervsmæssigt, hvis det overstiger ét af de antal dyr, der er listet nedenfor³⁶ :

- 30 stk. høns
- 2 malkekøer eller ammekøer med tilhørende kalve (op til 6 måneder)
- 4 stykker andet kvæg
- 4 heste med tilhørende føl (op til 12 måneder)
- 2 søer med tilhørende smågrise (op til 40 kg)
- 15 producerede slagtesvin
- 10 moderfår med lam (op til 12 måneder)
- 10 modergeder med kid (op til 12 måneder).

Hvorvidt der har været tale om en tidligere landbrugsmæssig etablering vil altid bero på en konkret vurdering i den enkelte sag. Landbrugsstyrelsen tjekker i CHR-registret, om ansøger tidligere har haft et erhvervsmæssigt husdyrhold.

Stikordsregister

basisværdi

betalingsrettigheder

betalingsrettighedernes værdi

CPR-nr

CVR-nr

CVR-registret

den laveste værdi inddrages

erhvervsmæssigt hold af dyr

forhøjelse af betalingsrettigheder
gennemsnitsværdien
grundbetaling
juletrær
landbrugsareal
midlertidigt eksproprieret
nationale reserve
NemID
nyetableret landbruger
omfordeling
overskud af betalingsrettigheder
pyntegrønt
rådighed
skema til overdragelse af betalingsrettigheder
støtteberettigede areal
støtteberettiget
støtteberettiget areal
støtteprocent
Tast selv
Tast selv-service
udnyttelsesrækkefølge
unge landbrugere
væksthuse
Værdien af betalingsrettigheder
ændringsfristen

Landbrugsstyrelsen, den 1. januar 2022

TRINE HAAG KREISER

/ Martin Dalby

1 Artikel 32, stk. 1 i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013
 2 Artikel 34, i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013
 3 Artikel 34, stk. 1 i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013.
 4 § 25 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 5 Artikel 32 i forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013
 6 Artikel 18, stk. 1 litra b i forordning (EU) nr. 640 af 11. marts 2014
 7 Artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014
 8 § 29, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 9 § 29, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 10 § 29, stk. 4-6 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 11 § 26, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 12 § 4 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 13 Artikel 18, stk. 5 og stk. 7 forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014
 14 § 29, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 15 § 26, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 16 § 26, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 17 § 26, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 18 § 26, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 19 § 27, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 20 § 27, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 21 § 27, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 22 §§ 32-33 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 23 § 1 i lov bekendtgørelse nr. 1122 af 28. maj 2021 (Værgemålsloven)
 24 § 34, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 25 § 34, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 129 af 25. januar 2022 (Grundbetalingsbekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 450 af 13. april 2022
 26 Artikel 4 stk. 1 Kommissionens delegerede forordning (EU) Nr. 640/2014
 27 Artikel 2, stk. 2 i forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013
 28 Artikel 4, stk. 2 i Kommissionens delegerede forordning (EU) Nr. 640/2014
 29 Artikel 28, stk. 1 og 2 i Kommissionens delegerede forordning (EU) Nr. 639/2014 af 11. marts 2014
 30 Artikel 28, stk. 1 i Kommissionens delegerede forordning (EU) Nr. 639/2014 af 11. marts 2014
 31 Artikel 28, stk. 2 i Kommissionens delegerede forordning (EU) Nr. 639/2014 af 11. marts 2014
 34 -
 35 Artikel 30, stk. 7, litra a, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 af 17. december 2013
 36 § 7 i bekendtgørelse nr. 844 af 23. juni 2017.